

SVENS BIBELOVERSIGT - PAULUS' BREV TIL KOLOSSENERNE

Bogens hvem, hvad, hvor:

Kolossenserbrevet blev sendt til menigheden i Kolossæ. Byen de boede i var ret ubetydelig, men brevet de modtog, indeholdt nogle af NT's mest ekceptionelle beskrivelser af Jesu Kristi herlighed.

Forfatter:

Brevet er skrevet af Paulus og dette bekræftes ved sammenligning med Filemon og Efeserbrevet (1.1,23,29; 3:18-4:1; Ef 5:21-6:9; Filem v.16,23-24).

Paulus' forfatterskab er enstemmigt bekræftet af Kirkefædrene og i de tidligste samlinger af Paulus' breve (Clement år 90; Tertullian år 180; Muratorianske Kanon 2. årh., kætteren Marcions kanon).

Anfægtelsen af Paulus' forfatterskab blev først fremført i det 19 årh. med henvisning til forskelle i stil og ordvalg i forhold til hans andre breve. Men dette kan forklares ved, at Paulus anvendte forskellige sekretærer til sine breve, og at der var forskelle i de lokale kirkelige situationer han skrev til. Til Kolossæ kan han bevidst have anvendt de "mode ord" der blev brugt i menigheden.

Tidspunkt:

År 63 e.Kr. Brevet er skrevet under Paulus' første fængsling i Rom i årene 60-ca. 63, (v.1,9,10,13; Ef 3:1).

Brevet blev skrevet ved samme lejlighed som brevene til Filemon og Efesos og sendt til kirkerne i Provensen Asien (4:7-9,15-16; Filem v.10-12; Ef 6:21-22).

Sandsynligvis er de skrevet lidt efter Filipperbrevet, fordi man i Brevet til Filemon kan se, at Paulus' domsafsigelse var meget nær (Fil v.22; Fil 1:21-26).

Man kan også se, at der var sket en væsentlig udskiftning i Paulus' medarbejderstab (4:7-14; Fil 2:19-30; 4:22).

Motiv:

Kolossenserbrevet blev skrevet på baggrund af evangelisten Epafra's tilstandsrapport om Lykusdalens kirker. Han havde mange opmuntringer, men fortalte også om bekymrende tendenser (1.8; 2:5-23; 3:1-3).

Det viste sig, at den ellers sunde Kolossensermenighed var ved at blive inficeret af en forførende vraglære, som kunne føre de kristne ind i et nyt åndeligt slaveri. Paulus brugte dette brev til at korrigere vragforestillingerne, og gjorde det ved at fokusere på Jesus som den uovertrufne og fuldkomne Frelser.

Bogens opbygning:

1:1-14	Introduktion
1:1-14	Åbningshilsen, tak og bøn
1:15-2:23	Kristen lære
1:15-23	Jesu Kristi person og værk
1:24-2:5	Paulus' tjeneste for evangeliet
2:6-23	Frihed fra menneskeskabt religion
3:1-4:6	Kristen praksis
3:1-4:1	Retningslinier for kristne husholdninger
4:2-8	Opmuntring til bøn og til udbredelse af evangeliet.
4:7-18	Afslutning
4:7-18	Personlige hilsener og instruktioner

Bogens indhold:

Sindelaget der kendetegner Kristi liv .

Brevet behandler en situation hvor ægte kristen tro blev undergravet af fordrejet religiøs hengivenhed koblet med en form for mystisk oplevelse. Jesu person blev devalueret ved, at der er fokus på andre åndelige skabninger.

Hans forsoningsværk blev under-gravet igennem asketiske selvforbedringspraksis og ritualer, der appellerede til en åndelig elite. Som modtræk fremhævede Paulus Jesu kosmiske almægt og fuldkomne soningsoffer, hvor den enkelte troende fik direkte adgang til Gud.

I. En varm taksigelse og bøn.

Efter sin åbningshilsen, takkede Paulus for kolossensernes levende tro, kærlighed og håb, der var udsprunget af troen på det evangelium, som de havde fået forkyndt af Epafra. Paulus bad derefter om, at de måtte vokse i deres indsigt i Ordet og fortsat være frugtbare i deres efterfølgelse af Kristus.

II. Jesus Kristi guddommelige almægt og enestående frelse.

Paulus' beskrivelse af Jesu storhed, både som Gudskaber og som skaber-værkets overordnede, forklarer hvorfor kolossenserne ikke havde brug for hjælp fra andre åndsmagter. Derudover var Jesus også

den kristne kirkes hoved og som hans legeme, var de totalt afhængige af ham. De kristnes opgave var derfor ufravigeligt at holde fast ved Kristi evangelium, som Paulus havde lidt og kæmpet for. At blive forenet med Jesus Kristus var alt hvad den kristne havde brug for, for at blive accepteret af Gud.

Tilføjelse af religiøse regler og ritualer som supplement til Kristi værk, underminerede Kristi offer og var en trussel mod kristen frihed.

III. Kristi efterfølgelse frem for religion.

Forening med Jesu død og opstandelse var nøglen til ægte kristen livsførelse. Ved at pleje forholdet til Jesus, skulle de aflægge deres umoralske liv og iføre sig Kristi nye liv.

På den måde ville de blive forvandlet efter Jesu billede. Hvert medlem i den kristne husholdning skulle leve på en sådan måde, at de bragte Jesus Kristus ære og opbyggede hinanden. Igennem forbøn og udnyttelsen af det gunstige øjeblik skulle de udbrede evangeliet til dem, der stod udenfor troen, med velvalgte ord og smittende væsen.

IV. Paulus' anbefalinger og afsluttende opmuntringer.

Paulus' anbefaling af sine kristne medarbejdere havde det formål, at udpege ægte repræsentanter for apostolsk kristendom. Hans medarbejdere bestod både af jøder og hedninger, og Onesimus og Epafras var fra kolossensernes egen menighed. Paulus afsluttede brevet med at hilse menigheden i Lykus dalen og opmuntre dem og deres ledere til fortsat at værne om evangeliets tjeneste.

Bogens temaer:

Kolossenserbrevet viser hvor afgørende det er, at de troende ejer en sand forståelse af Jesu Kristi person og hans soningsværk. Kun dette kan modarbejde tendenser til frygt, lovtrældom og opdelingen af kristne i åndelige over- og underklasser. Samtidig viser brevet hvor besnærende let fordrejninger kan infiltrere menighedens lære, og indfange den troende, der ønsker vækst. De udsatte er de meget selvdisciplinerede og dem der er åbne for åndelige oplevelser, men som ikke er rodfæstede i troen.

I dette brev mere end noget andet, fremstillede Paulus Jesus i sin op-højede væld. Han udtrykte Jesu enestående storhed på følgende måde: Jesus er selv Gud (1:15; 2:9), og han er alle tings skaber og

opretholder og han er selve meningen og målet bag universet (1:15-17).

Men han er også igennem sin inkarnation en del af det skabte (1:18), og i kraft af sit væsen og værk er alle andre væsener underlagt ham (1:16; 2:15).

Paulus' konklusion er derfor, at ethvert forsøg på at give andre åndelige væsener en plads i den troendes forhold til Gud, vil underminere Jesu enestående stilling. Dette giver en meget klar advarsel imod at dyrke eller opstille andre åndelige stedfortrædere (fx skytsengle, Jomfru Maria, helgener, præster, andre kristne ledere).

Jesus er den eneste der kan sone menneskers synd og forlige skyldige syndere med den hellige Gud (1:20-22).

Som det sande menneske er han både menneskers repræsentant for Gud og også deres grundlag for det nye opstandelses liv (1:18).

Det er igennem ham, at den troende har adgang til Guds fylde (2:10), og han alene forbinder den troende med Gud og er derved den eneste, som kan formidle Guds frelsende liv (1:18-22; 2:13-15).

Ved at eje Kristus har man fat i selve indholdet af frelsesværket. Kirkelige ritualer, lovbud og anden religiøs praksis uden Kristus, har ingen åndelig værdi overhovedet (2:19-23).

Ved troen bliver den kristne forenet med Jesus (1:27-28; 2:6-7,10-13), og ved at tilegne sig Kristi død, finder den kristne tilgivelse for sin synd og kraft til at vende sig fra ondskab (3:3,5-8).

Ved at tilegne sig Kristi opstandelse, får han håb om det evige liv og kraft til at vandre i Helligåndens liv (3:1).

Derfor byder Paulus de kristne at afklæde sig det gamle liv, som er genstand for Guds vrede og iklæde sig det nye liv, som er til Guds ære og behag (3:9-10).

Han udfordrer dem til at blive hvad de allerede er blevet i Kristus og tilegne sig deres fulde potentiale. I Kristus er den troende allerede fuldendt i Guds øjne, og ved Helligåndens virke i deres liv, fuldendes de mere og mere efter Kristi billede (3:3,10).

I denne tro forenes kristne med hinanden og skellene imellem dem nedbrydes og de kan opbygge hinanden i kærlighed, ved at efterfølge Kristi Ord og ved at dyrke Gud sammen (3:11-17).

Som apostel forkyndte Paulus den ægte apostoliske tro, men han var også en fortræffelig hyrde og forbeder (1:9,28-29).

I dette brev formåede han at stadfæste troen hos de kristne og føre dem tilbage fra en farlig underminering af evangeliet. I stedet for en punkt for punkt modsigelse af vranglæren koncentrerede han sig om at fremlægge Jesus i al sin uovertrufne herlighed og demonstrerede, hvordan hans frelse alene kunne redde syndere fra Guds dom og forvandle dem til Guds ære (1:15-20; 3:10-11).

Ubarmhjertigt angreb han vranglærens bedragende kåbe af visdom og ydmyghed og afslørede det som tomt menneskeligt opspind, der ikke udrettede andet end selvpineri og hovmod (2:8,20-22).

Bibelen åbenbarer hvem Gud er, fortæller syndere hvordan de kan blive frelst og forklarer hvordan Gud vil have, at de skal leve i verden. Hvor som helst Bibelens teologi og etik efterfølges bærer den frugt i verden (1:6; 2:6-7).

Forkyndere skal forklare dens budskab i overensstemmelse med hvad der står i Bibelen, især med omtanke for dem, der står udenfor troen (1:25; 4:5-6).

De skal forklare det på en måde, der bringer forståelse, så læren kan omsættes i praksis (1:28-29), og de der lytter til Guds Ord skal tro på dets budskab og bøje sig for dets autoritet (1:22-23; 3:16).

I en tid hvor mange af de troende var analfabeter, var forkyndelsen afgørende, og det var ekstra vigtigt at forkyndernes liv var i overensstemmelse med de ord de prædikede. Derfor gjorde Paulus meget ud af at udpege hvem der var troværdige lærere (1:2,7-8,23; 4:7-13).

En anden vigtig kilde til undervisning og fastholdelse af troen var Kristne sange (3:16). Men al menneskelig anstrengelse har ingen væsentlig effekt, og derfor opfordres de kristne til at bønfalde Gud om at virke med sin Ånd (1:25-27; 4:2-4).

Baggrundsinformation:

Paulus' angreb på vranglæren (2:1-23) var for det meste indirekte og det kræver at man læser mellem linierne for at kunne gengive hvad det var. Det tyder også på, at der mere var tale om tendenser end et færdigt udviklet system.

Kolossæ har sikkert ikke haft en dominerende religion, men mere en blanding af flere. Det kunne have været frygisk animistisk religion, og græsk/romersk afguderier med Zeus og alle de andre guder.

De kendte nok til mysteriereligion, der gik op i hemmelige kundskaber og magi, og også til jødedom. Græsk jødedom var mere filosofisk og spekulativ anlagt end Judæas moralske form og selvom brevets vranglære havde et græsk filosofisk tankesæt (2:8), synes den at have haft et jødisk ansigt (omskærelse, madlove, sabbatter; 2:10,16).

Tendenserne tyder på forstadierne til det der i slutningen af det 2.årh. udviklede sig til Gnosticisme. Vranglæren kan derfor beskrives på følgende måde: En transcendent gud, skarpt adskilt fra den fysiske verden med flere åndelige lag under sig indtil den til sidst nåede ned til menneskets ånd (2:18).

Lagene blev styret af forskellige åndsmagter (1:16), som samtidig virkede som forbindelsesled til det næste stadie. I dette system kunne Jesus sagtens have figureret som en af disse åndsmagter og måske som en af de højeste, men uden at være den øverste guddom.

Den platoniske verdensopfattelse kunne ikke acceptere et gudsbegreb, der havde direkte forbindelse med verden, og derfor var der en stærk tendens til at fornægte at Jesus både var Gud og samtidig et ægte menneske, som fysisk døde på et kors. Han var en mellemting.

Frelse i dette system bestod i at man bevægede sig op ad den åndelige stige mod gud. Man fik kontakt til åndsmagterne igennem religiøse ritualer og diverse asketiske praksis (2:16,20-23) og derved blev tilbederen indviet i åndelig "kundskab", som gav adgang til det næste stadie på stigen (2:20).

Tilbedere, der allerede havde oplevet "hemmelig kundskab", blev læremestre for andre. De udgjorde en åndelig elite, der igennem syner og mystiske oplevelser styrede de nye troende op ad stigen imod guddommen (2:18-19).

Lignende systemer findes i dag i østens religioner såvel som i Scientology, Mormonisme, New Age og diverse Logeordener.

Faren ved Kolossæ's vranglære var, at den kom snigende. Den byggede på almindeligt accepterede opfattelser, som fx i jødedom, men lokkede samtidig med forførende hemmelig "visdom" og mystiske oplevelser. Når der samtidig ikke var helt klare doktriner, blev det også svært at angribe, specielt hvis de anvendte samme åndelige begreber som kristne brugte, og derfor har Epafras søgt hjælp hos Paulus.

Bogens sammenhæng med resten af Bibelen:

Kolossenserbrevet er et af Paulus' fængselsbreve, fra hans første fængselsophold i Rom. Indholdsmæssigt er det tæt forbundet med Brevet til Filemon i tid og situation, og med Efeserbrevet mht. indhold. Ligesom Johannes' skrifter og Hebræerbrevet har det en meget høj Kristologi, hvor Jesu guddommelighed og frelsesværk beskrives og herliggøres.

Man kan sagtens forstå hvorfor Paulus var så kategorisk i sin afvisning af den kolossensiske vranglære, for den gik imod selve hjertet i Kristendommen. Den fornægtede både Jesu guddommelighed og hans fuldendte soningsværk. Paulus insisterede på, at Jesus ikke blot var en underlagt åndsmagt, men at han var selveste universets skaber og opretholder. Ikke nok med det, men hele Guds fylde boede i ham, også selvom han var menneske af kød og blod, og døde på et kors (1:15,20,22).

Det sidste er afgørende, hvis der skal opnås frelse. Jesus kan ikke være menneskers stedfortræder, hvis ikke han fuldt ud var menneske. På menneskehedsens vegne modtog han på korset Guds fulde og retfærdige vrede imod synd, og dér betalte han dens totale straf (2:13).

Som menneske opstod han derefter fra døden og skabte begyndelsen på et helt nyt menneskeliv, der evigt kan bestå for Guds ansigt (1:18,22).

Fordi han er Gud, er der ingen højere instans, der kan underkende hans væsen og værk. Jesus må derfor hverken nedgøres til blot at være en profet, som fx i Islam, eller fremstilles som blot en art åndelig undergud som fx af Jehovas Vidner og Mormonerne.

Kristne har ikke brug for en indviet åndelig elite, der skal føre dem ind i frelsende hemmeligheder. For Guds frelse er i evangeliet blevet en offentliggjort hemmelighed, som alle kan have adgang til (1:26), og den opnås fuldt ud ved personligt at tro på Jesus Kristus (2:9-12).

Når de troende har overgivet livet til Jesus, får de direkte og fuldkommen adgang til Gud, og modtager af Guds fylde Jesu opstandelsesliv ind i den troende. Dette liv giver både evig frelse og styrer og forvandler de kristne, indtil de når frem til Guds herlighed (1:22).

For at få adgang til alt dette, skal den troende blot have et personligt forhold til Jesus selv, intet andet er nødvendigt. Det opnås ved tillidsfuldt at tro på Bibelens Jesus, og modtage ham som sin Frelser og lydigt efterfølge ham som sin Herre (3:1-5).

At leve og vandre med Jesus symboliseres både i den kristne dåb (2:12) og i Paulus' taler om en daglig afklædning af det syndige liv og iklædning af Jesu nye liv (3:1-10).

I dette forhold til Jesus, er Kristne ikke underlagt ydre regler, men er frie til at faste eller at feste efter hvad Guds Ånd råder dem til i deres samvittighed. Forenet med den almægtige Kristus, frygter de ikke længere dæmoniske magter, for Jesus har endegyldigt besejret disse på korset (1:20; 2:15).

I forening med Jesus får kristne også en hel ny familie af trossøskende, beskrevet som Kristi legeme (3:15). Det udtrykker sig både universelt og lokalt, og er sat til at nedbryde skellet mellem mennesker (3:11) og til at opbygge dem i deres åndelige liv. Det sidste sker bl.a. igennem gudstjenesten, hvor kristne i fællesskab tilbeder Gud og inspireres af hans Ord (3:16).

Jesus er Gudskaber (1:15; 1 Mos.1:1). Han er den fuldkomne sejrherre over alle magter og myndigheder (1:13; 2:15).

Han er den fuldkomne leder af Guds menighed (1:18; Dan 7:13-14).

Han forliger alt med Gud (1:15,20; 1 Mos 3:15). Han er Guds fuldkomne visdom legemliggjort (2:3; Ordsp 8:22-36). Alt i GT skal forstås som en forberedelse på ham (2:17).

Fordi brevet har fokus på Jesus (2:10-11; 3:16; se Ef 5:18-19), træder Helligånden i baggrunden, men både Åndens person og virke kommer al-ligevel til udtryk (1:8; 2:5).

Jesus er mere end et menneske:

Jesus er Guds fuldkomne billede, dvs. at i Jesus Kristus bliver den usynlige Gud synlig, og alle Guds kvaliteter og aktivite-ter udtrykkes i ham (1:15).

Han indeholder hele Guds fylde, dvs. alle de egenskaber der karakteriserer det guddommelige væsen (1:19; 2:9), og han er Guds agent i skabelsen og den der opretholder skaberværket (1:17).

Udtrykket den "førstefødte", skal forstås i dens GT betydning, at Jesus har prioritet i rang, han er overhovedet, at han er den ypperste over alle, at han har et specielt forhold til Faderen (1:15; 2:9-10).

Det kan ikke betyde at han blot er den første af skabte væsener, fordi brevet går direkte videre og beskriver ham samtidig som den evige skaber (1.16).

Han er begyndelsen på et helt nyt folk, opstandelsens førstefrugt, og derved garantien for den endelige høst (2:12).

Bogens mest kendte afsnit:

1:23	Kristi guddommelige hyldest
2:6-23	Den kristne frihedserklæring